



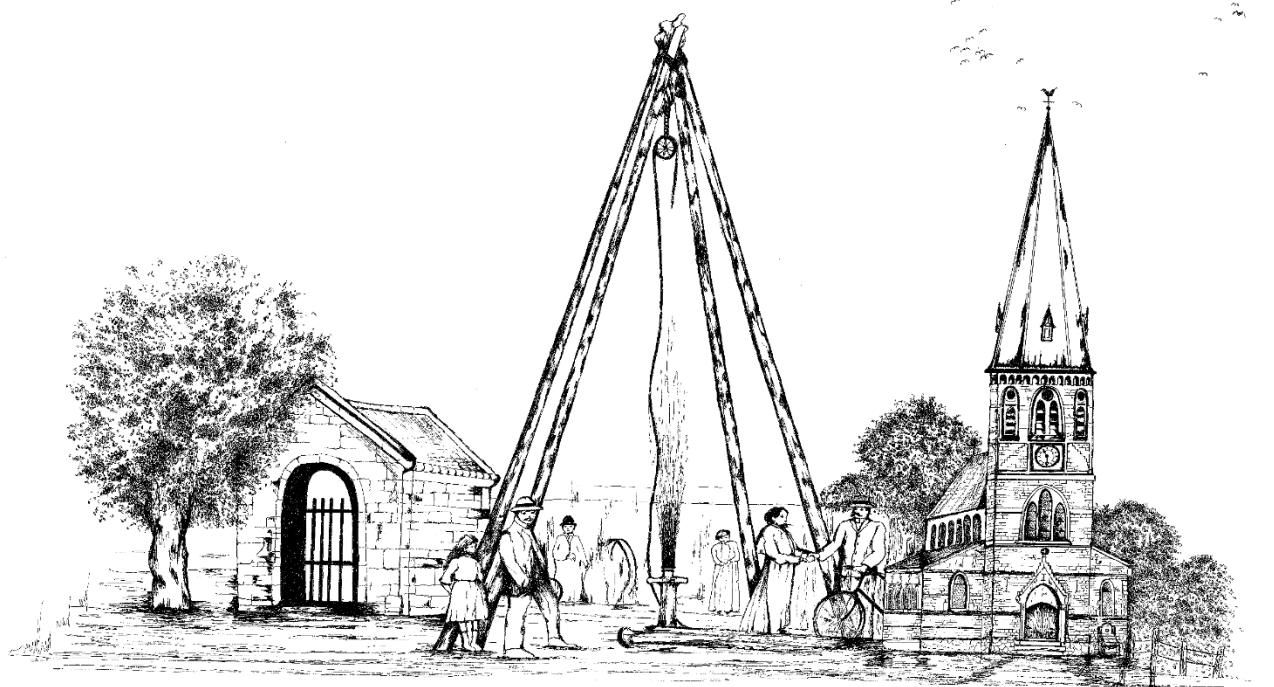
3630 Maasmechelen

België – Belgique

P.B-P.P

P 916776

Heemkring 't oude grimbiaca
Schoolstraat 17 - 3630 Maasmechelen
Tel.nr. 089/ 76 29 68 en 0494-891564



19

't oude grimbiaca

B-3630 MAASMECHELEN

2 - 2019

Verantwoordelijke uitgever: Dubois Carlo, Engelstraat 7, B-3630, Maasmechelen

Inhoudsopgave

2. Voorwoord Voorzitter

3 - 30 75 jaar bevrijding van Opgrimbie. Door de ogen van Phillip Janssen.

Bestuursleden

Voorzitter: Carlo Dubois, Engelstraat 7, Opgrimbie tel.089 –762968

Secretaris: Alojz Rak, Schoolstraat 17, Opgrimbie tel.0494-891564

Penningmeester: Marc Vanloffeld, Steenkuilstraat 143 Maasmechelen

Activiteiten resterend voor 2019

Elke eerste maandag van de maand: infoavond van 18.00 – 22.00 uur, ingang zijkant Wijkcentrum Hoekstraat 1 Opgrimbie, foto's en documenten scannen we in of fotograferen wij. Tevens kunnen vanaf nu VHS videobanden omgezet worden naar DVD en niet vergeten al uw 8 mm film worden ook daar digitaal omgezet.

Voorwoord

Als jullie dit lezen hebben wij weer hard gewerkt om jullie een mooie tentoonstelling te bezorgen. Erfgoeddag, de kerktentoonstellingen en de tentoonstelling 75 jaar bevrijding Opgrimbie, zijn nu volledig achter de rug. Tevens werden onze tentoonstellingen gedurende het hele jaar wederom maximaal bezocht. Niet vergeten al het beeldmateriaal wat door jullie is aangereikt, om deze tentoonstellingen, mooi in beeld te kunnen brengen. Onze dank hiervoor. En 75 jaar bevrijding Opgrimbie is een mooie afsluiting voor 2019. Meer kunnen wij als heemkundige kring 't oude grimbiaca, niet brengen. De opkomst van jullie aan al deze tentoonstellingen is voor ons een beloning voor het harde werk. Maar steeds blijven wij vooruit denken. Ook in 2020. Tevens heeft de reuzengilde Opgrimbie dit jaar maximaal op Maasmechels vlak van zich laten horen. Op de braderie van Eisdien waren zij aanwezig en op de opening van de kermis in Maasmechelen waren zij van de partij. En niet vergeten 10 november dan aanvaardden Den Ellentriker en Rudolf Hectela het peterschap over de 2 reuzen van Kotem. Dan wil ikzelf bij deze nog mijn dank uitspreken naar onze hard werkende vrijwilligers en bestuursleden, want zonder hun harde arbeid kunnen wij in Opgrimbie en hierbuiten, niets laten zien.

Voorzitter Carlo Dubois

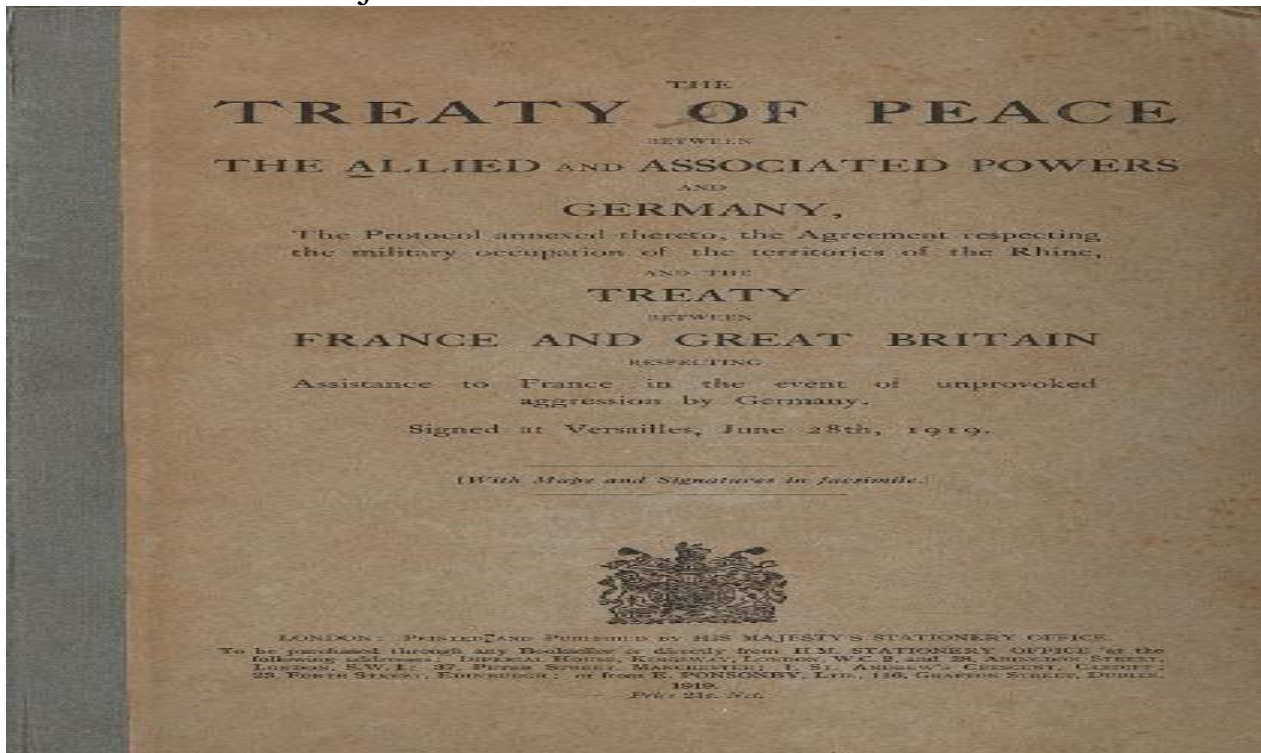
Herinnering: 75 Jaar Bevrijding van Opgrimbie

11 Nov 1918

11.00Hr Al de wapens zwijgen in Europa. De “Great War” is voorbij. Doch het verdriet en leed zijn nog niet voorbij. Hele generaties zijn weggeveegd. Miljoenen doden, ruïnes die terug opgebouwd moeten worden en vele ontheemde families die niets meer hebben, sommigen enkel nog met een vage herinnering van hun vader, broer, geliefde die nooit teruggekeerd is.

28 Jun 1919

In de spiegelzaal van het kasteel van Versailles werd het “Verdrag van Versailles” een feit. Hiermee dachten de geallieerden voor eens en voor altijd afgerekend te hebben met het Duitse Rijk.



De eerst verklaring voor de nieuwe era vertoonde echter al barsten. De Verenigde staten, het huidige Saoedi-Arabië en Ecuador weigerden het overeengekomen verdrag echter te ratificeren. Er moesten hiervoor bijkomende verdragen komen, respectievelijk tussen 1921 en 1929.

Aan Duitse zijde, was dit verdrag, waar zij totaal geen inbreng in hadden, een volledig vernedering en waren de torenhoge herstelbetalingen een ondermijning voor de toekomst van een nieuw Duitsland (nu zonder een Keizer).

Verscheidende Britse topambtenaren en onderhandelaars vonden de weerhouden eisen niet haalbaar en immoreel.

Het interbellum (1919-1939)

Zoals het altijd gaat: het leven gaat verder. Stukje per stukje werd alles weer opgebouwd. Nieuwe staten ontstonden, de oude keizerrijken waren te niet gegaan, slechts enkele bleven nog bestaan.

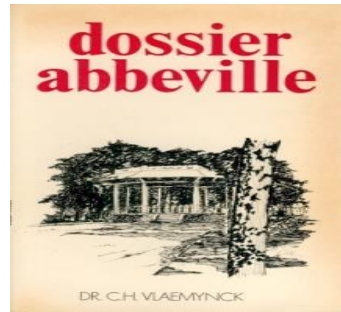
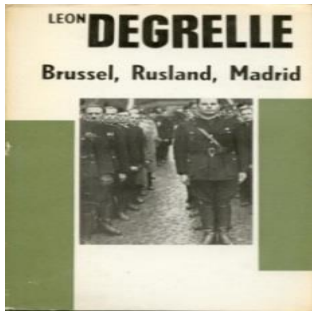
Ook in België ging het leven weer verder. Op verschillende locaties, ook in de dorpen van Maasmechelen verschenen monumenten ter verering van onze gesneuvelden. Sommigen werden herbegraven in de gronden van hun geboortestreek.



Deze periode heeft ook op politiek vlak een vernieuwing met zich meegebracht. Op 24 Feb 1920 werd in Duitsland de NSDAP (“Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei”) opgericht. In 1933 kwam deze partij met een zekere Adolf Hitler aan de macht. Deze alleenheerschappij en willekeur van Hitler bracht Duitsland uiteindelijk in 1945 in de ruïnes.

In de beginjaren 30 ontstond in Franstalig België de Belgische fascistische beweging “REX” met aan het hoofd de jonge student Léon Degrelle. Op 30 Mei 1945 werd “REX” als politieke beweging officieel ontbonden. Léon Degrelle verdween richting Spanje waar hij in 1994 overleed.

Op 8 Okt 1933 stichtte Staf de Clercq het “Vlaamsch Nationaal Verbond (VNV)”, een rechts radicale soms fascistische Vlaams nationale Partij die later openlijk collaboreerde met de Duitsers. Op 05 Mei 1941 werd het VNV door de Duitsers verplicht samen te smelten met het VERDINASO en REX-Vlaanderen.



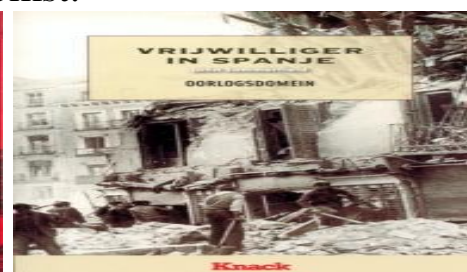
Het VERDINASO of DINASO stond voor “Verbond van Dietsche Nationaal Solidaristen” en was een autoritaire, fascistische beweging opgericht in 1931 door Joris van Severen. Van Severen werd reeds bij het begin van de Tweede Wereldoorlog samen met 19 andere mannen en een vrouw door Franse soldaten vermoord tijdens de slachting te Abbeville (Frankrijk) op 20 Mei 1940. Het VERDINASO streefde naar een samengaan van Vlaanderen, Nederland en Frans-Vlaanderen.

In 1935-1936 werd door Vlaamse en Duitse academici een culturele vereniging opgericht voor het bestuderen van de overeenkomsten van de Vlaamse en Duitse cultuur, met name:

“Deutsch-Vlämische Arbeitsgemeinschaft”, kortweg “De Vlag”. Onder de leiding van Jef van de Wiele en Rolf Wilkening ontwikkelde “De Vlag” zich snel tot een pro-nationaalsocialistische collaborerende politieke partij. “De Vlag” werd na de oorlog als een criminele organisatie verboden, veel leden werden gerechtelijk vervolgd. In 1944 was de Vlag namelijk overgegaan naar het SS-veiligheidskorps en betrokken geweest bij vele razzia’s in België.

Einde jaren 30, was er voor de meeste mensen nog geen vuiltje aan de lucht. Op diplomatiek vlak waren de voortekenen overduidelijk.

In 1936 begon in Spanje een militaire staatsgreep die uiteindelijk pas eindigde in 1939. Een groep rechtse generaals nam het op tegen de tweede (republikeinse) regering van de Spaanse republiek. Deze staatsgreep had maar een gedeeltelijk succes waardoor generaal Francisco Franco overging tot een bloederige uitroeiingsslag die drie jaar zou duren. Met de steun van Italië en Nazi-Duitsland kon generaal Franco uiteindelijk een dictatuur oprichten, na het land in een woestenij te hebben veranderd waarbij aan beide zijden honderdduizenden burgers zouden worden vermoord. Voor Duitsland (Legioen Condor) was dit een ideale test voor wat nog zou komen in de toekomst.



13 Mar 1938 “der Anschluss”, de Duitse annexatie van Oostenrijk in een Groot-Duitsland. Duitse troepen vielen Oostenrijk binnen zonder één schot te moeten vuren. De Oostenrijkse nazipartij had dit goed voorbereid. Een groot deel van de Oostenrijkers stond tenslotte achter deze annexatie. Op 15 Mar 1938 hield Hitler al zijn rede op de Weense “Heldenplatz”.

Na de conferentie van München volgde het Sudetenland (met 3,2 miljoen voormalige Duitsers) dat afgesplitst werd van Tsjecho-Slovakije. Het zuiden van Slovakije werd terug ingepalmd door Hongarije, het noorden ging naar Duitsland. Op 22 Mar 1939 werd het oude “Memmelland” (Litouwen) terug bijgevoegd en was de cirkel bijna rond. Alles wat afgestaan was na de conferentie van Verdun, was terug samengevoegd in één Groot-Duitsland, op Polen (met West-Pruisen en Wartheland (Posen)) na.

1 Sep 1939, de inval in Polen. De wereld leerde een nieuw begrip in oorlogsvoering: “Blitzkrieg”. Het Poolse leger werd binnen vier weken vernietigd, men moet er wel bijzeggen dat de Poolse regering te laat gereageerd had op de signalen die op een inval wezen. Duitsland had nu zijn vroeger grondgebied terug dat men had moeten afstaan door het verdrag van Versailles. Het Oosten van Polen werd na twee weken ingepalmd door het Russisch leger met 30 divisies, zoals overeengekomen in een geheim verdrag (Molotov-Ribbentropact) waarvan het Duitse leger zelf niet op de hoogte van was.

Op 3 Sep 1939 verklaarden Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk aan Duitsland de oorlog. Beide landen waren echter nog niet klaar om oorlog te voeren.

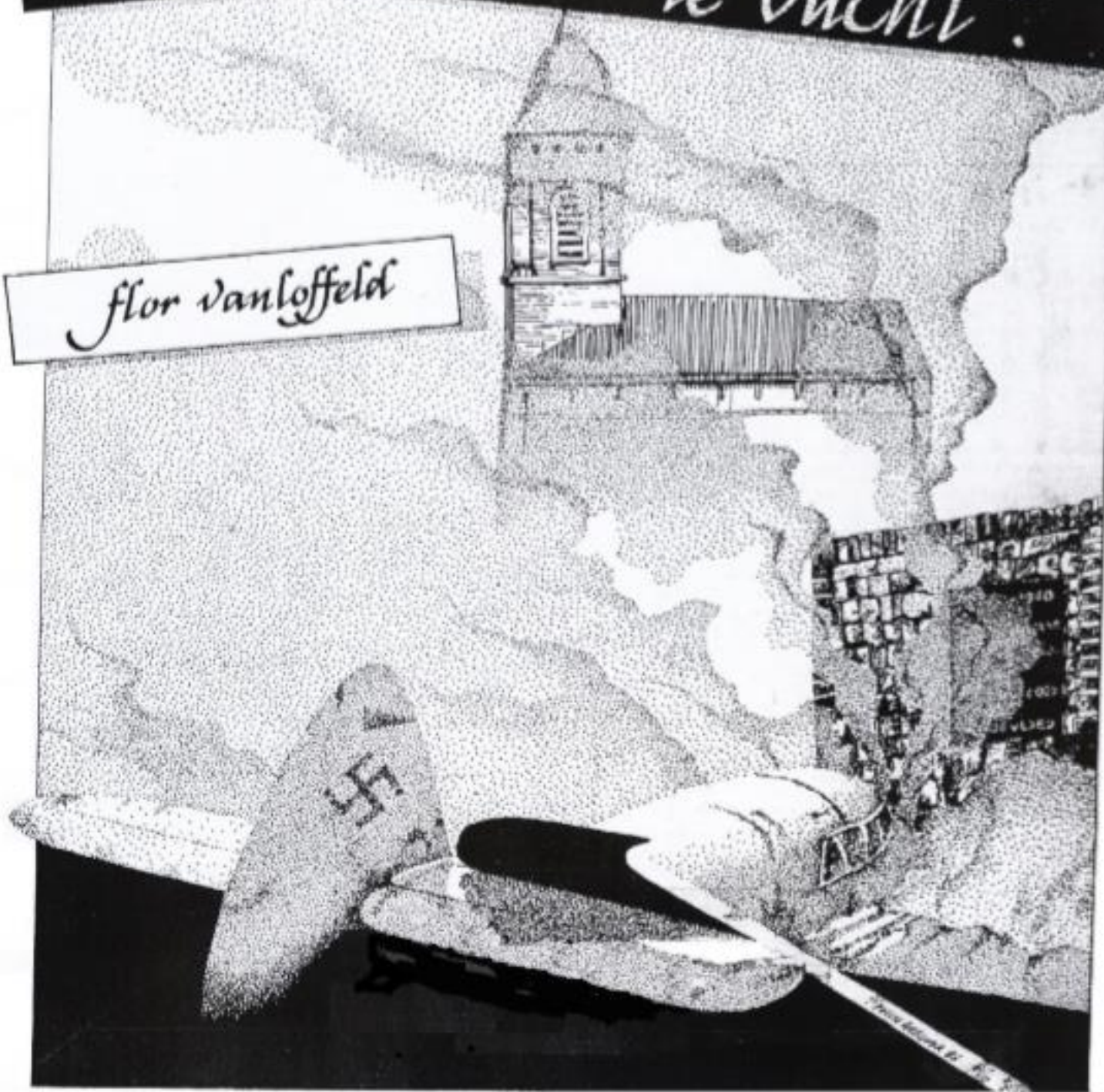
Op 7 Sep 1939 openden de Fransen het “Saar-offensief”, dat na één week stilviel toen bleek dat de situatie in Polen reeds hopeloos bleek. Frankrijk was totaal niet voorbereid op een nieuwe oorlog en zeker niet klaar voor een offensief in Duitsland. Het ontbrak hun volledig aan een moderne luchtmacht en nieuwe Tankdivisies. Na zeven dagen waren de Franse troepen terug in Frankrijk en had Duitsland zijn territorium terug.

10 Jan 1940, in een gehucht van Maasmechelen (Vucht) viel een Duitse jachtvlieger neer van het type Messerschmitt Bf108 met aan boord de majoors Hellmuth Reinberger en Erich Hönmanns van de Duitse Luftwaffe. Tevens bevonden zich de geheime aanvalsplannen (Operatie “Fall Gelb”) van het OberKommando der Wehrmacht (OKW) aan boord met het scenario: de inval en bezetting van de Lage landen. Bij de geallieerden bestond er verwarring of de plannen echt waren of een afleidingsmanoeuvre van de Duitsers. Op 17 Jan 1940 zou alles in voege gaan. Dit gebeurde echter (nog) niet, eerst moest “Fall Gelb” herschreven worden.



eerste duitse adelaar viel
te vucht.

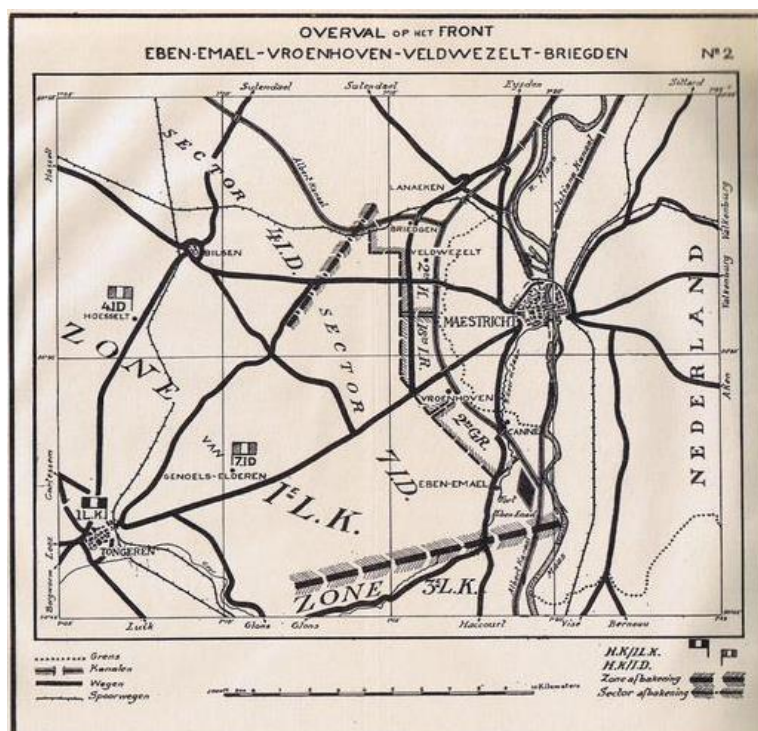
flor vanloffeld



Op 8 Apr 1940 viel het Duitse leger, zowel via lucht als zee, Noorwegen en Denemarken binnen. Operatie “Weserübung” werd uitgevoerd. De havens van Noorwegen waren van strategisch belang voor de oorlog op zee. Noorse grondstoffen, met name ijzererts was broodnodig voor de Duitse industrie. Vanuit Denemarken was de bevoorrading richting Noorwegen zo goed als verzekerd. Ook al was de bezetting van Denemarken en Noorwegen een succes, belangrijk materiaal zoals het slagschip de “Blücher” ging verloren en kon niet meer vervangen worden. Ook moest er een Duits contingent van 400.000 Duitsers permanent gelegerd blijven voor het bewaken van de Noorse bevolking en de kustlijnen. De inval bewees echter wel het nut van valschermspringers in al zijn facetten als verrassingselement. Pas in Mei 1945 zouden Noorwegen en Denemarken bevrijd worden.

Op 10 Mei 1940 begon de inval in Nederland, België en Frankrijk.

Het voornaamste Duitse objectief was de verovering van het Fort van Eben-Emael. Een zeer goed gesitueerde hindernis, goed bewapend en een sterk verdedigingspunt aan het Albertkanaal, met enerzijds een natuurlijke hindernis en anderzijds een anti-tankgracht versterkt met prikkeldraad en mijnevelden. Het Fort beschikte over lichte en zware artillerie en luchtafweergeschut, beschermd door betonnen bunkers, kazematten, nutsvoorzieningen, bevoorradingspunten en medische steun. Ondergrondse tunnels en galerijen verbonden de verschillende afdelingen en met een bezetting van 1.000 man was het dus een serieuze bedreiging voor een inval. De kanonnen van het Fort bestreken een oppervlakte gaande van Maastricht tot Visé en al de bruggen over het Albertkanaal van Kanne tot Veldwezelt.



Om deze hindernis te overwinnen deed men beroep op Hauptmann Koch Walter (°1910 +1943), die met zijn “Kampfgruppe” successen geboekt had in Noorwegen. Voor zijn succesvolle actie in Eben-Emael zou hij het “Ritterkreuz des Eisernen Kreuzes” krijgen.



Het eerste objectief was de brug van Vroenhoven (Route Brussel) voor Kampfgruppe “Beton”. Ondanks zware Belgische tegenstand kon de brug intact genomen worden door 160 Duitsers onder leiding van Leutnant Schacht Gerhard (°1916 +1972). In de loop van 10 op 11 Mei 1940 verloor het 18^{de} Linierement hier, bij de verdediging van de brug van Vroenhoven en omgeving 156 doden en 300 gekwetsten.

De brug van Veldwezelt (Route Antwerpen) onder de hoede van het 2^{de} Regiment Karabiniers werd aangeduid voor Kampfgruppe “Stahl”. 100 Duitsers onder Oberleutnant Altmann Gustav (°1912 +1981) konden de brug veroveren en houden.



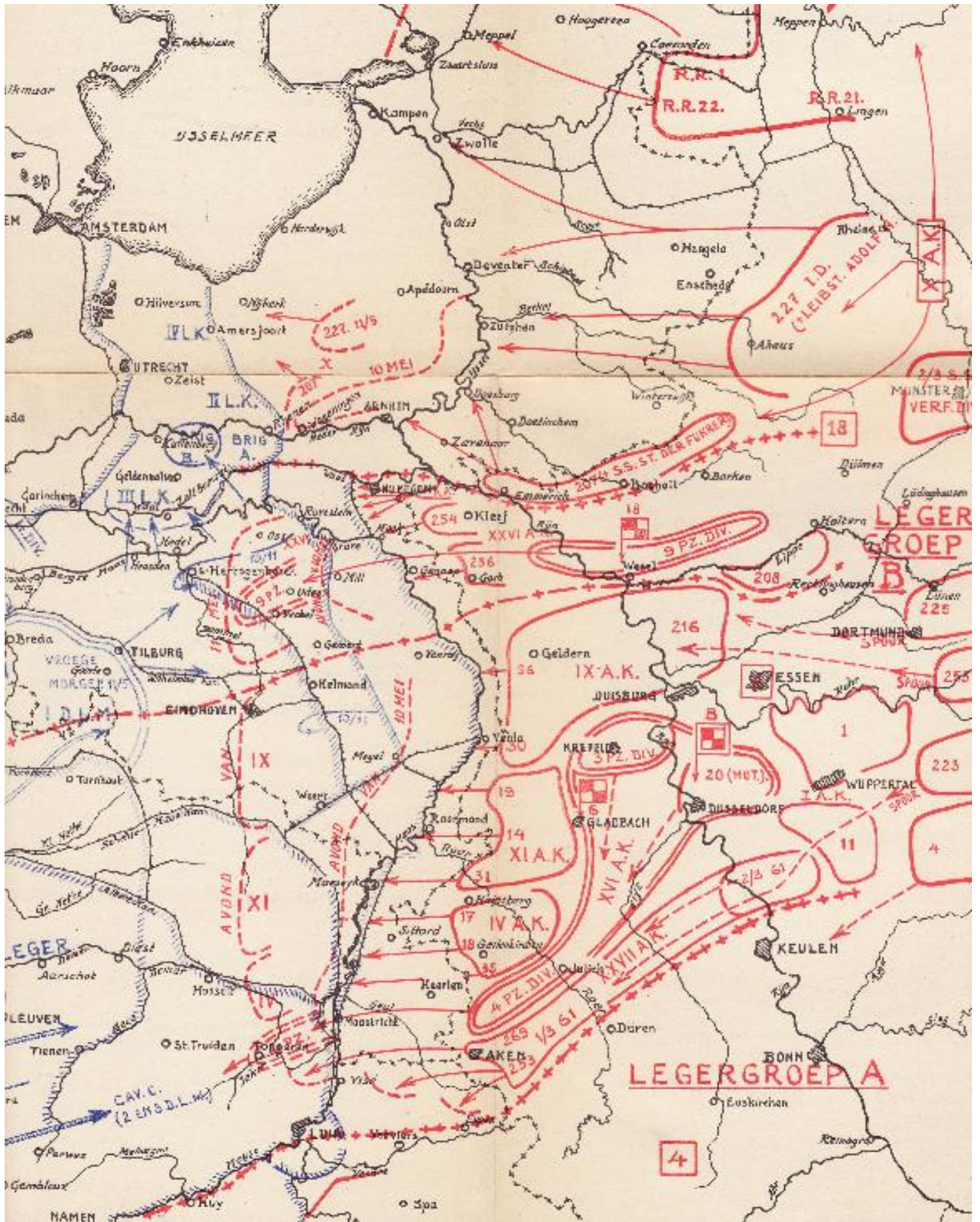
Bundesarchiv, Bild 146-1074-001-019
Foto: o. Ang. | 11. Mai 1940

Kampfgruppe “Eisen” onder leiding van Leutnant Schächter Martin (°1915 +2007) moest dan de brug van Kanne veroveren op het 2^{de} Regiment Grenadiers. Deze brug werd echter door de Belgen opgeblazen en zwaar beschadigd waardoor enkel infanterie de brug nog kon gebruiken.

Kampfgruppe “Granit” onder leiding van Oberleutnant Witzig Rudolf (°1916 +2001) kreeg de eer om het Fort van Eben-Emael lam te leggen. We kennen het verhaal, uiteindelijk konden 86 Duitsers, aangevuld met anderen van de Kampfgruppen de bovenkant van het Fort veroveren waardoor het blind werd en het Belgische verzet in het Fort alzo eindigde op 11 Mei 1940 om 12.15Hr. De volledige bezetting van het Fort werd afgevoerd naar het Lager “Fallingbospel”.



De verovering van België kon worden ingezet. Na 18 dagen zal het Belgische militaire avontuur voorbij zijn. Drie dagen eerder, in de nacht van 14 op 15 mei had Nederland de wapens reeds moeten neerleggen. Het Belgische Leger verloor hierbij op een contingent van 600.000 man, 6.300 Officieren, Onderofficieren en manschappen. Meer dan 225.000 mannen kwamen in krijgsgevangenschap, waarvan 70.000 de volledige vijf jaar in gevangenschap zijn gebleven. De komende vier jaren zou België bezet blijven en het juk van een militaire bezetter moeten ondergaan.



Situatie Legergroep B op 10-11 Mei 1940

Het drama van het binnenschip "Rhenus 127"

Na de capitulatie van België op 28 Mei 1940 werden een groot aantal militairen die in de omgeving van Gent krijgsgevangen werden genomen, door de Duitsers overgebracht naar Zeeuws-Vlaanderen. Daar werden zij op 4 schepen op transport gezet richting Duitsland. De route liep van de Westerschelde via het kanaal door Zuid-Beveland en de Oosterschelde naar het Hollands Diep.

Ter hoogte van Willemstad voer de "Rhenus 127" op 30 Mei 1940 over een Duitse magnetische mijn, waardoor de naar schatting met 1.200 krijgsgevangenen overvol gepakte Rijnaak explodeerde, in tweeën brak en zonk. Bijna 200 Belgische militairen verloren hierbij hun leven en werden er begraven op het Erehof.

Aan boord bevond zich een jonge militair, VANDEWEERDT Gilbertus Maria Matheus (°21 Mei 1916), uit Boorseem (Genackerstraat 154). Hij diende sinds 1939 als milicien met de graad van reserve-sergeant bij het 11^{de} Linieregiment voor een periode van (toen nog) 17 maanden.

Hij overleefde zijn verwondingen niet en overleed te Willemstad op 07 Jun 1940.

PERSOONBESCHRIJVING.

Grootte : 1 m. 170 millimeter

Kleur der oogen : Blauw-groenachtig

Kleur van 't haar : Blond-lobbig

BIJZONDERE KENTEKENEN.

Voorste vorktellen
Licht eken van snede palm van linker hand

VINGERAFDRUKKEN.

Linken duim : 

Rechten duim : 



De Belgische dagbladpers onder Duitse censuur 1940-1944



Het is niet dat tijdens de bezetting (1940-44) voor de meeste Belgen, het “normale” leven niet verder is gegaan. De ambtenaren doen hun werk verder, de fabrieken blijven draaien, men moet gewoon verder met de dagelijkse bekommernissen: “hoe kom ik aan eten?” “Wat als mijn kind ziek wordt?”. Om dit verder te blijven controleren is het voor een bezetter natuurlijk gemakkelijk om de publieke opinie te blijven bespelen door de normale keten van info over te nemen of te verbieden. Al de niet meewerkende dagbladen werden verboden, nieuwe Duits-gezinde dagbladen verschenen inde plaats. In de media kwam de “Deutsche Wochenschau” die de prestaties van het Duitse Leger en het Duitse ras moesten opsmukken.



Als tegenhanger konden wij aan de geallieerde zijde, ook al was het in het geniep, luisteren naar “Radio London”. Verschillende van deze uitzendingen werden neergeschreven in de dagboeken van Flor Vanloffeld.

Zo lezen wij op 1 Feb 1942 de definitieve val van Stalingrad.

Knoffed F.

Uitzendingen

van

Radio Londen

31 Januari 1942.

Rusland

Bij Voronez } keizerwint.
In Kaukasus }
Gigant in Kaukasus ingenomen
nog 3 plaatsen veroverd
Honderden krijgsgevangenen
Krasnodar op 60 m. h. km.
Voronez te 4, punt veroverd
op spoor naar Kursk.
Stalingrad nog 5.000 man over

In de Lucht

Bamberg : 5 verloren
Berlijn gebombardeerd op 't
punt dat Goering rede ging
houden. Stus ditgesteld
Amden : 50 verloren

- Staking in fabrieken in Denemarken.
Verlangden schuilplaatsen.

1 Februari 1942.

Rusland

6: leger bij Malingrad heeft op-
gehaald 14e lufftw
Generaal Fautus + 15 ander-
re generaals gevangenen.
350.000 Duitse en Rome-
nen gedood of gevangenen
12.000 Sjals buitgemaakt of
vernietigd

Maikop ingenomen
Gevass door insluiting van 1 mill. man
in den Kaukasus roddet groeter.

De bevrijding van Europa

1944, eindelijk zal het de beurt zijn van het Noorden van Europa. De voorbije jaren verschoof het zuidelijk front van Afrika naar de kusten van Europa. Kreta, Sicilië, Griekenland, Italië, de geallieerden komen stilletjes dichterbij. Uit het Oosten komen de Russen. Het is nu tijd dat West-Europa bevrijd wordt.

6 Jun 1944, het bevrijdingsoffensief, “Operatie Overlord”, de operatie die eindelijk de schaal moest keren in het voordeel van de geallieerden. De definitieve slag of ging het wat langer duren dan met Kerstmis?

De grootste amfibische aanval die de geschiedenis ooit gezien heeft, 47 divisies (21 Amerikaanse en 26 divisies van Britten, Canadezen, Commonwealth-troepen en vrije Europeanen), 6.000 vaartuigen waarvan 4.000 landingsvaartuigen en 130 oorlogsschepen om de kusten te beschieten. Vanuit de lucht zouden 12.000 vliegtuigen, waarvan 1.000 transportvliegtuigen voor 20.000 parachutisten volgen en 5.000 ton bommen gedropt worden.

Sword Beach, Juno Beach, Gold Beach, Omaha Beach, Utah Beach, Quistreham, Arromanches, Point du Hoc, Sainte-Mère-Eglise, ... plaatsnamen die het begin van de bevrijding zullen inluiden.

Saint Laurent-sur-Mer, Saint Avold, Fort-de-Malmaison, La Cambe, Orglandes, Marigny, Andilly, Bayeux War Cemetery, Ranville War Cemetery, Sandweiler, Henri-Chapelle, Neuville-en-Condroz, ... zijn dan weer door iedereen vergeten doch herbergen de lichamen van honderdduizenden soldaten die hun leven gegeven hebben voor een beter Europa.

Tijdens D-Day gaven ook Belgische piloten van het 349^{ste} en 350^{ste} Belgische Luchtmacht Eskader luchtdekking aan troepen aan de grond.

Van een Belgische Brigade Piron (genoemd naar hun commandant; de kapitein Jean-Baptiste Piron) of de Belgische 1^{ste} Infanteriebrigade zullen wij de komende maanden ook nog horen. Oorspronkelijk maakte de Brigade (bestaande uit gevluchte Belgische en Luxemburgse militairen) deel uit van het Britse 6^{de} Luchtlandingsdivisie van het Canadese 1^{ste} Leger.

Ook al namen zij niet deel aan D-Day, op 7 Aug 1944 landden zij in Arromanches en Courseulles-sur-mer. Op 21 Aug bevrijdden zij Cabourg, op 22 Aug de badplaats Deauville, op 24 Aug Trouville-sur-mer en op 25 Aug Honfleur. Op 28 Aug 1944 werd de brigade onder bevel gezet van de Britse 49^{ste} Divisie van het Britse 2^{de} Leger waarbij zij deelnamen aan de bevrijding van België (Brussel en ook Leopoldsburg).

In het algemeen wordt aangenomen dat met de bevrijding van Parijs, operatie “Overlord” tot een einde gekomen is.

Midden Aug 1944, toen de Duitsers hun laatste offensief in de omgeving van Falaise aan het uitvoeren was, begonnen in Parijs verschillende stakingen. Eerst

door de Parijse metro en de Parijse politie, de dag later door de posterijen en op 18 Aug was de staking algemeen. Parijse verzetsgroepen begonnen kat en muis te spelen met de Duitsers. Om dit te beëindigen stuurde men, ook al was het plan Parijs eerst opzij te laten liggen, de 2^{de} Franse Pantserdivisie naar Parijs met hevige gevechten tot gevolg. Uiteindelijk legde de Duitse generaal Dietrich von Choltitz, ondanks het bevel van Hitler om de stad volledig te vernietigen, de wapens neer op 25 Aug 1944. De dag erna volgde de beroemde overwinningssparade van generaal Charles De Gaulle op de Champs-Élysées.



De geallieerde troepen naderen nu België. We onderscheiden hier het 2^{de} Britse Leger en het 1^{ste} Amerikaanse Leger, aangevuld met legereenheden zoals de Brigade “Piron” en de 1^{ste} Poolse Pantserdivisie.

Aan Duitse zijde stond hoofdzakelijk het 15^{de} Duitse Leger dat zich al aan het terugtrekken was en zich ging focussen op de verdediging van de Westerschelde en de haven van Antwerpen.

2 Sep 1944, de geallieerden bereiken de zuidergrens van Henegouwen en bevrijden Mons en Doornik.

Op 3 Sep 1944 rollen de tanks Brussel binnen via de Tervurenlaan. Ook worden Ath, La Louvière en Ronse bevrijd.

Op 4 Sep 1944 krijgt de Brigade “Piron” de eerste plaats in de overwinningssparade te Brussel. Ondertussen worden Antwerpen, Leuven, Mechelen, Lier en Kortrijk bevrijd. Het concentratiekamp van Breendonk wordt bevrijd en direct terug in gebruik genomen als interneringscentrum voor collaborateurs.

Op 6 Sep 1944 worden Luik en Ieper bevrijd.

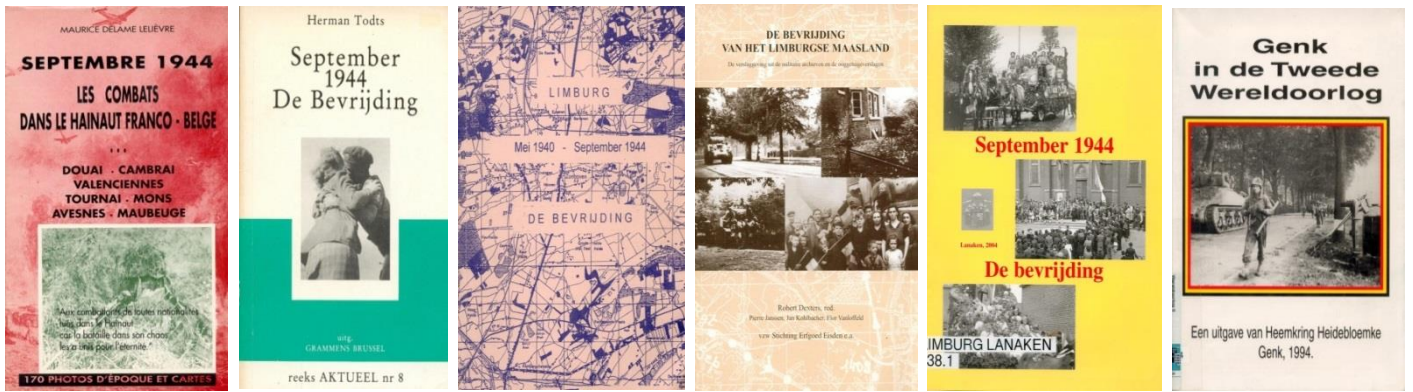
Op 7 Sep 1944 volgen Verviers en is de volledige provincie Luxemburg vrij van alle Duitsers.

Op 7 en 8 Sep 1944 slagen de Britten en Amerikanen erin om in Beringen over de enigste onbeschadigde brug, het Albert-kanaal over te steken. Straks meer.

Op 8 Sep 1944 werden Roeselare Hooglede, Tielt, Ruislede en Aalter bevrijd. Leopoldsburg, Brugge, Gent en Turnhout volgen nog dezelfde maand.

Op 1-2-3 Nov 1944 was het dan de beurt aan Knokke, Westkapelle, Heist, Ramskapelle en als laatste Zeebrugge.

België is nu officieel bevrijd.



De bevrijding van Limburg

Zoals eerder besproken had het voor de Duitsers geen zin om elke Belgische stad, één voor één, te verdedigen. Men trok zich snel terug achter natuurlijke of mensgemaakte hindernissen, zoals het Albert-kanaal.

Op 4 Sep 1944 slagen de Welsh Guards erin om in Beringen een bruggenhoofd op te richten over het Albertkanaal.

Op 7 en 8 Sep 1944 slagen zowel de Britten als de Amerikanen erin om in Beringen over de enigste onbeschadigde brug, het Albertkanaal over te steken. De Britten nemen de bovenas richting Leopoldsburg en Lommel, terwijl de Amerikanen de route langs Hasselt, Genk, Zutendaal tot in Maasmechelen zullen nemen.

In het spoor van het Britse Leger:

op 9 Sep 1944 trekken de Coldstream Guards, Heppen binnen met de bedoeling het dorp te bevrijden van de overgebleven Duitse weerstandnesten. De Duitsers weren zich fel.

Die dag sneuvelde majoor William Cavendish (de Cie Comd van de 4^{de} Compagnie Goldstream Guards). Hij was de echtgenoot van Kathleen Kennedy, zuster van John F. Kennedy, de latere president van Amerika.

In de hoekstraat in Heppen, aan de vroegere hoeve Mangelschots (nu taverne De Wijzerplaat), verliet majoor Cavendish zijn voertuig om met zijn manschappen de Duitsers aan te vallen die zich in een boerderij verschansten. Hij liet op de kop en probeerde zijn soldaten aan te moedigen. Hij begaf zich, met een granaat in de hand, naar de achterkant van de boerderij, toen een schot hem recht in het hart trof. Majoor Cavendish was op slag dood.

Majoor Lord Robert Cavendish (Lord of Hartington) ligt begraven op het LEOPOLDSBURG WAR CEMETERY (graf IV.B.13)



Op 11 september verlaat de Brigade Piron in de vroege ochtend Brussel. Onder het bevel van de 8^{ste} (BR) Armoured Brigade luidde hun opdracht: “zich meester maken van de streek rond Leopoldsburg”. Rond de middag steken ze het Albertkanaal in Beringen over en in de late namiddag beginnen ze aan de bevrijding van Leopoldsburg.

Tijdens de bevrijding van Leopoldsburg werd ter hoogte van de huidige taverne Beregoed (weg van Balen) de pantserwagen van de onderofficier Bihay, eerste soldaat Simoen en soldaat Benoot onder vuur genomen door de Duitsers. De vijand had zich verscholen in de weiden. Fr. Geuens en zijn vader probeerden de militairen nog te waarschuwen, helaas... enkel Bihay overleefde de aanslag. Ook kandidaat-officier Louis Goetz overleefde de bevrijding niet. Hij was belast met het verkennen en uitkammen van de streek van aan de Engenstraat te Heppen tot aan de Steenweg op Leopoldsburg te Balen-Neet. Twee secties Belgische militairen, zo'n 20 man sterk, lagen verdoken in de gracht van de Engenstraat. Van hieruit was Louis Goetz gegaan. Aan zijn vriend Hanzen, die Goetz op het gevaar wees, had hij even daarvoor gezegd: “Ik heb orders gekregen en wens deze uit te voeren”. Als gevolg van de beschieting door de Duitsers kon de soldaat die voor Louis Goetz liep zich nog net op de grond werpen. Op datzelfde ogenblik werd Louis Goetz door een kogel in het hart getroffen. Enkele dagen na Goetz' overlijden richtten enkele inwoners van Heppen een houten kruis op op de hoek van de Engenstraat.

De brigade Piron bleef tot midden september in Leopoldsburg, daardoor kon het begin van de in plaats stelling van de logistieke steun voor het plan Market Garden op een veilige manier plaatsvinden.

Na de bevrijding namen veel Limburgers dienst bij de brigade Piron. Begin 1945 kwamen er 2400 oorlogsvrijwilligers bij en werd dit de Eerste Belgische Infanterie Brigade.



Jean-Baptiste Piron (1896-1974)

In Hechtel vond in Sep 1944 nog een strijd tussen Duitse elitetroepen en de geallieerde Welsh Guards, komende van Hasselt, plaats. Het ging om een eerste vorm van georganiseerde Duitse tegenstand na de doorbraak in Normandië. Het bevel om de geallieerde troepen met een tegenaanval op te houden kwam van Generalfeldmarschall Keitel van het Duitse opperbevel.

Onder het codewoord "Herbststurm" (herfststorm) gaf hij de Fallschirmjäger opdracht om de geallieerde opmars zo mogelijk al aan het zuidwestelijker gelegen Albertkanaal tot staan te brengen. De geallieerden waren echter bij Beringen al over het kanaal gekomen.

Daardoor werd Hechtel, op ruim 50km van de Duitse grens, de plaats van de confrontatie. Tijdens de hevige gevechten, die één week duurden, werd het centrum van Hechtel nagenoeg volledig verwoest. De zeven dag durende slag kostte het leven aan ongeveer 90 Britse soldaten, en ongeveer 150 à 300 Duitsers. 36 Inwoners van Hechtel kwamen om, grotendeels zonder enige reden of proces geëxecuteerd.

Toen de Irish Guards op 10 Sep 1944, na een omtrekkende beweging langs Eksel en Overpelt, er in slaagden om de Duitsers af te sluiten van de brug van Lommel, nam de strijd in hevigheid toe. De lus rond de Duitse paratroepen werd kleiner en kleiner. Een aantal van hun kon op 12 Sep 1944 uitbreken via Peer naar Lozen, waar zij hergroepeerden achter het kanaal. De rest werd gevangen genomen.



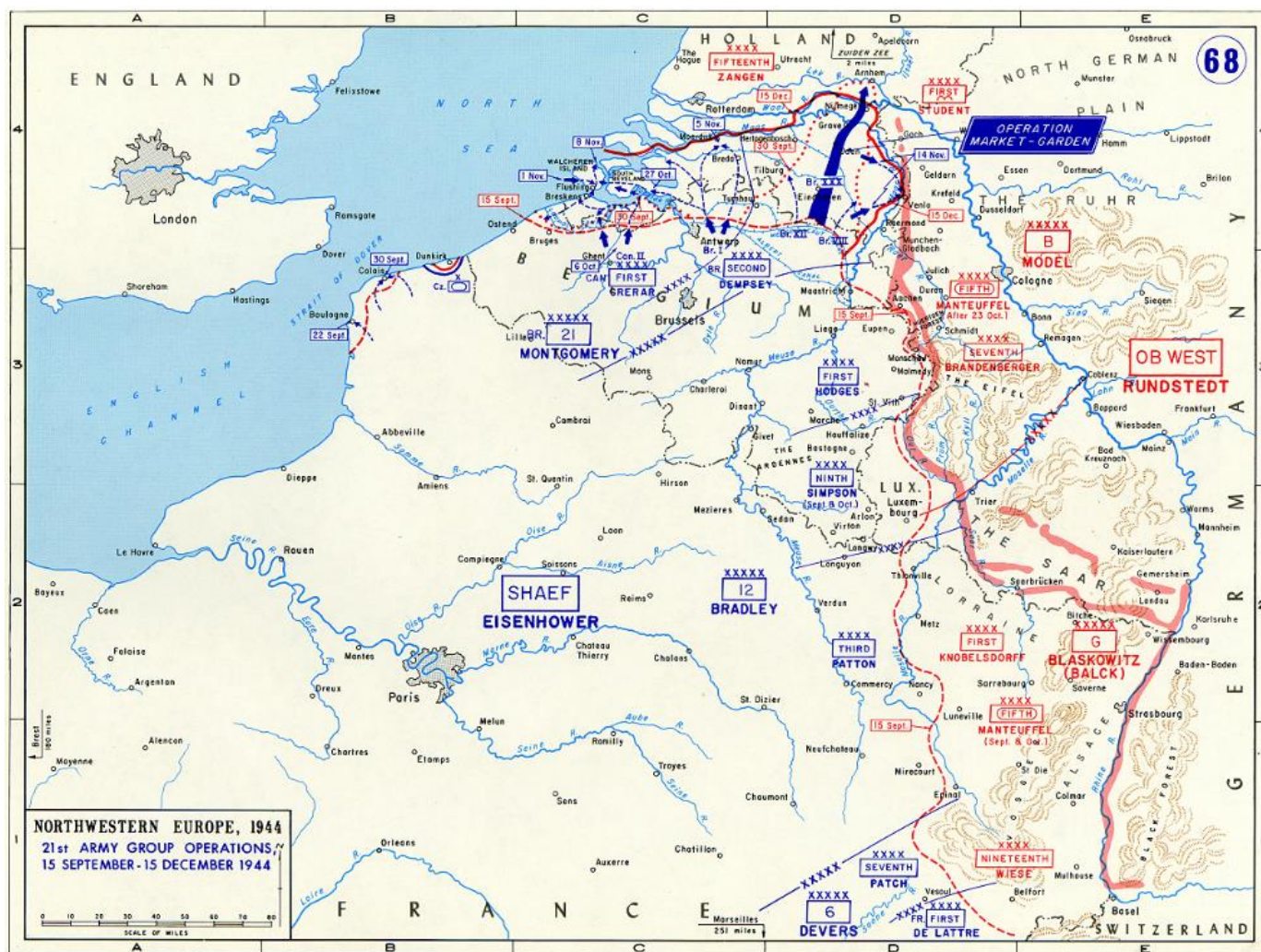
Operatie "Market Garden"- De slag om Arnhem (17-25 Sep 1944)



De geallieerden gingen ervan uit dat een overwinning tegen Kerstmis mogelijk was, indien zij hun bevoorradingslijnen (brandstoffen, munitie, levensmiddelen, ...) niet zouden versnipperen over hun twee legers. Veldmaarschalk Montgomery slaagde erin om met "zijn" operatie "Market Garden" deze middelen op te eisen om aansluitend de doorbraak door de Rijn te kunnen forceren.

De Sherman-tank voor het stationsgebouw herinnert aan de historische bijeenkomst te LEOPOLDSBURG van de bevelhebbers van de strijdkrachten die deelnemen aan de "Operatie Market Garden". Dit was een grootschalige en gecombineerde actie tussen luchtladingstroepen (Market) en grondstrijdkrachten (Garden).

De belangrijkste taak van de luchtladingstroepen (35.000 manschappen van de 1^{ste} Britse Luchtladingdivisie) was de verovering van de belangrijke bruggen tussen Eindhoven en Arnhem. Hiernaast moesten de grondstrijdkrachten (100.000 manschappen) over de veroverde bruggen doorstoten naar Duitsland. Ze kregen de opdracht om via de as Lommel-Valkenswaard-Eindhoven-Veghel-Nijmegen, de luchtladingstroepen in Nijmegen en Arnhem te versterken.



De briefing, door de Britse Luitenant-generaal Sir Brian Gwynne Horrocks (Comd XXX Corps), werd gegeven op vrijdag 15 Sep 1944 tegenover het stationsgebouw, in de vroegere bioscoop “Splendid”. Zijn briefing begon met de woorden: **“Mijne heren wat wij nu gaan uitvoeren, zult u met fierheid kunnen vertellen aan uw kleinkinderen”**. De operatie mislukte echter.

Operatie “Market Garden” kon eigenlijk niet lukken. De geallieerden hadden voor te beginnen niet genoeg vliegtuigen om al de troepen op hun posities te droppen. Verschillende “drop zones” lagen te ver van de te veroveren objectieven (bruggen). De verrassing viel dan ook volledig weg, de Duitsers kregen te veel tijd om zich te organiseren. Het weer viel ook tegen en de nodige versterkingen werden maar mondjesmaat gedropt (men vloog maar maximaal drie keren per dag). Voor de paratroepers op het verste punt, de stad Arnhem, was het nog veel erger. Hun radiotoestellen werkten niet en ze konden niet met elkaar communiceren wat leidde tot geïsoleerde en wanhopige acties. Men mag ook niet vergeten dat in Arnhem op dat moment twee SS Panzer divisies op rust waren, waarvan men geopperd had dat deze niet operationeel en inzetbaar waren.

Op 17 Sep 44 vertrokken zoals voorzien in een eerste luchtgolf, 1.500 transportvliegtuigen en 500 glijtuigen naar hun objectieven. Ook al bereikten de Amerikanen hun doelwitten, enkele bruggen waren reeds opgeblazen. Ook de grondtroepen die de paratroepen moesten aflossen, stoten al vrij snel op hevige weerstand. Men mag niet vergeten dat zij op drie dagen tijd, 60 mijl moesten afleggen tot Arnhem. Na dag één waren zij pas zeven mijl opgeschoven. Op dag twee slaagden zij erin in een paar uur om 20 mijl op te schuiven richting Nijmegen. De brug van Nijmegen viel pas op dag vier na het verlies van de helft van de manschappen: dood of gewond. Na vijf dagen werd dan de Rijn bereikt in Arnhem, waar de Britse paratroepers aan de andere kant van de oevers een hopeloos gevecht leverden tegen de Duitsers. Het grondleger slaagde er niet in om de Rijn over te steken. Na negen dagen heldhaftige strijd konden de laatste mobiele paratroepers, in het donker, Arnhem ontvluchten.

De 1^{ste} Luchtlandingsdivisie (inclusief de Poolse 1^{ste} onafhankelijke Parachutistenbrigade onder leiding van generaal-majoor Stanislaw Sosabowski) bracht 11.920 man naar Arnhem; 1485 man (12,5%) zijn gesneuveld, 6525 (54,7%) raakte vermist of werd gevangen genomen, 3910 (32,8%) werden geëvacueerd. Eind Sep 1944 was operatie “Market Garden” gestrand in de Betuwe. De 1^{ste} Luchtlandingsdivisie werd nooit meer ingezet.



Wegens zijn niet altijd diplomatiek optreden en zijn niet-Britse nationaliteit werd Sosabowski voor de Engelsen de ideale zondebok. Britse generaals van het Britse XXX Legerkorps poogden al in de Conferentie van Valburg van 24 Sep 1944 hun falen op de Poolse parachutisten af te wentelen. Ook daarna bleven de Britten actief proberen om het falen van Market Garden, onterecht, toe te schrijven aan het "niet willen vechten" van de Polen.

In Dec 1944 werd Stanisław Sosabowski op aangeven van generaal Frederick Browning door de Poolse President Raczkiewicz van zijn commando ontheven. In de film "*A Bridge too Far*" (1977) wordt de persoon van Generaal Sosabowski vertolkt door de acteur Gene Hackman

Het mislukken van operatie "Market Garden" had voor Nederland een bijkomend gevolg. Naast de 3.600 burgerslachtoffers, zou Nederland niet meer bevrijd worden en zou de komende hongervinter nog eens een 30.000 slachtoffers vergen. Voor de lopende oorlog zou er nog een stuk uitgebreid worden. Doordat Montgomery het naliet de Scheldedoorgangen te beveiligen, zou de oorlog nog minstens zes maanden voortduren. Het vastlopen van het front liet de Duitsers ook toe de nodige reserves op te bouwen voor het nog komende "Ardennenoffensief".



De Amerikaanse opmars naar de Zuid-Willemsvaart



Op 11 Sep 1944 stak het CC"B" (Combat Command "B" van het 2nd Armored Division "Hell on Wheels") het Albertkanaal over te Beringen. Dit CC"B" omvatte verschillende eenheden zoals:

41st Armored Infantry Regiment, (lees op voertuig type halftrack)

66th & 67th Armored Regiment

99th Infantry Battalion (Separate)

65th Field Artillery Battalion

82nd Armored Reconnaissance Battalion (53 Officieren, 866 Onder-Officieren en vrijwilligers)

D-Compagnie, 17th Armored Engineer Battalion (aangehecht voor de periode van 1-20 Sep 1944)

Hun te bevrijden zone omvatte de driehoek Hasselt, Maaseik en Maastricht.

Hun relaas is te lezen in de "After Action Reports" van de verschillende eenheden.

UNCLASSIFIED

AAR # 250

AFTER ACTION REPORT

82ND AMD RECON BN

2ND ARMORED DIVISION

845-23

June 44 thru May 45

UNCLASSIFIED

Classification cancelled or changed to UNCLASSIFIED by authority of *602.4.5200.9* by *Captain Armor* on *9 JUN 1959*

Ch. Scy & Doc Branch

882

Op 5 Sep 1944, rond 16.00hr krijgt het 82nd Armored Reconnaissance Battalion zijn marsbevel oostwaarts met bestemming Maastricht. Het Bataljon rukte via vijf wegen op; A-compagnie beveiligde twee routes in het Noorden (richting Tienen en Hanneville), B-compagnie de centrale route (richting Sint-Truiden) en C-compagnie de twee zuidelijke routes (richting Tongeren en Lanaken). Tot aan het Albert-kanaal in Hasselt op 8 Sep 1944 had men weinig weerstand ondervonden. Al de bruggen bleken echter vernield te zijn en er was hevige weerstand van de overkant van het kanaal.

Op 7 Sep 1944 bereikt het 125th Cavalry Reconnaissance Squadron van het CC”A” Hasselt. De A-compagnie van het 82^{ste} bereikte later die dag ook het kanaal in Hasselt, ondervond hier zware weerstand en bracht de nacht door in Alken. De B-compagnie bleef steken voor Sint-Truiden wegens het opblazen van de brug. Zij namen halt in Dormaal.

Op 8 Sep 1944 bereikt het 113th Cavalry Reconnaissance Squadron (Red Horse) van het CC”A” Sint-Truiden en Tongeren. De A-compagnie van het 82^{ste} bereikte de regio tussen Diepenbeek en Bilzen. De B-compagnie zat vast in kleine schermutselingen ten noorden van Sint-Truiden richting Diepenbeek.

Op 11 Sep 1944 steken opeenvolgend de C, B en D compagnie van het 82nd Armored Reconnaissance Battalion de brug in Beringen over en zwenken dan naar rechts af langs het kanaal richting Zonhoven en Hasselt. De A-compagnie volgde weldra.

Op 12 Sep 1944 slaagde het 1^{ste} Peloton A-compagnie, komende van de richting Meeuwen-Gruitrode, er niet in om Opglabbeek te veroveren en door te pushen naar Genk. Het 2^{de} Peloton nam defensieve stellingen in op de weg Gruitrode - Neerglabbeek. Het 3^{de} Peloton zette een wegblokkade op tussen Opglabbeek en Gruitrode. C- en D-compagnie kregen de opdracht de route Zonhoven – Hasselt te zuiveren van Duitse weerstandnesten samen met de eenheden van CC “A”.

Op 13 Sep 1944 stak het 41st Armored Infantry Regiment in Stokrooie de brug over om de Duitsers te verdrijven tussen het Albert-kanaal en de Zuid-Willemsvaart. Het gedeelte van Genk, westelijk gelegen van de spoorlijn werd hierbij gezuiverd. Genk werd de volgende dag bereikt.

Op 14 Sep 1944 vertrok de C-compagnie HQ, met het 3^{de} Peloton als reserve, vanuit Beringen naar de as Zonhoven, Winterslag, Waterschei met als doel Zutendaal. A- en D-compagnie zorgden voor een afleiding door troepenbewegingen tussen As en de Zuid-Willemsvaart.

Het 1^{ste} Peloton C-compagnie verplaatste zich van Beringen via de bossen van Winterslag naar Opglabbeek en As om zich bij de rest van de Compagnie in Waterschei te voegen. Vanuit Waterschei kon men dan met het spoor te volgen doorstoten tot aan het station van As.

14 September 1944: Platoons reconnoitered routes to OPGRIMBY. Company moved to that point arriving at 1930B. The town was outpos

~~SECRET~~ **RESTRICTED**

during the night. (Weather - Rainy and Cool.)

Toen op 14 Sep 1944 de tanks van het 66th Armored Regiment en de infanteristen van het 99th Infantry Battalion de westelijke oever van de Zuid-Willemsvaart bereikten, hadden de Duitsers reeds de bruggen van Eisdén, Mechelen-aan-de-Maas en Rekem laten springen. Vanuit de steenbakkerij aan de rechter kanaaloever van Mechelen-aan-de-Maas werden de Amerikanen bestookt met granaten en mortieren. Pas nadat Amerikaanse versterking vanuit Rekem en Uikhoven aankwam in de komende dagen, trokken de Duitsers zich terug. Op 15 Sep 1944 kreeg de A-compagnie de opdracht al de Duitse stellingen te verkennen in de Zone As en Bree. De B-compagnie bleef die dag in Opgrimbie.

15 September 1944: Company CP remained at OPGRIMBY until at which time it was moved to K538700. The entire company was at that point for the night. 1st Platoon was assigned mission of clearing woods west of OPGRIMBY. This mission was completed and rejoined the Company in assembly at K538700 at 1500B. 2d Platoon assigned mission of clearing woods south of ASCH. 4 prisoners captured in that vicinity. The platoon then rejoined the Company at K538700 at 1400B. 3d Platoon was assigned the mission of clearing woods northwest of OPGRIMBY. After the mission was completed the platoon rejoined the Company in assembly at 1400B at K538700. (Weather - Rainy and Warm.)

Op 16 Sep 44 bezette de B-compagnie positie tussen Mechelen-aan-de-Maas (met de CP ter hoogte van nu het huidige "Home Fabiola") en het noorden van Eisdén.

16 September 1944: Company CP remained at K538700 until at which time CP was moved to area at K557675. 1st Platoon was assigned mission of holding town of MECHELIN. The platoon set up a defensive position and sent patrols out to canal to detect enemy movement. Platoon was hit by heavy artillery and mortar fire during the night. 2d Platoon assigned mission of clearing woods south of canal 3 miles north of EYSDEN. The platoon lost one armored car when it ran over a mine. At 1300B the platoon outposted the north of EYSDEN, and set up an OP in EYSDEN Collieries. (Weather - Rainy and Warm.)

De C-compagnie verplaatste zich van Opglabbeek richting Neerharen om de zone Mechelen-aan-de-Maas tot Pietersheim te verzekeren met zijn CP in Neerharen. 17 Sep 1944, de laatste gevechten in Maasmechelen voor het vertrek van de B-compagnie.

17 September 1944: Company CP remained in position as day. 1st Platoon moved forward to place harrassing fire on canal. An undetermined number of enemy were killed and wounded. Platoon then moved back to MECHELIN under heavy mortar and artillery fire. This position was held during the night. 2d Platoon in reserve and remained with the Company CP. 3d Platoon harassed enemy across the canal with 75mm, mortar and artillery fire. Held this position during the night. (Weather - Rain and Cool)

Op 18 Sep 1944 slaagde het 82nd Armored Reconnaissance Battalion (zonder de A-compagnie) erin de Maas over te steken in Maastricht. De volgende dag vervoegde de A-compagnie het Battalion en ging men de oostzijde bezetten langs de Maas van Roermond tot Sittard.

Vanaf 19 Sep 1944 werd het 82nd Armored Reconnaissance Battalion ingezet langs de oostzijde van de Maas, tussen Roermond en Sittard. Na hun aflossing door de 113th Cavalry Reconnaissance Squadron, werd het Bataljon in de omgeving van Klimmen (nu een onderdeel van Voerendaal, Zuid-Limburg) op rust en hergroepering gezet.

De Duitse tegenstanders

Na de strijd bij Falaise was het Duitse front volledig ineengestort. Het 15^{de} Leger trok zich langs de kust terug richting de scheldemonding, het 7^{de} leger vertrok richting Aachen. Hierdoor was echter een gat van 150 km ontstaan tussen beide legers. Het Duitse opperbevel vreesde dat de geallieerden hiervan gebruik zouden maken.

Generaal Kurt Student (zopas aangesteld als de bevelhebber van het nieuw opgerichte 1^{ste} parachutistenleger) besloot om een verdedigingslinie op te bouwen op de noordelijke oever van het Albert-kanaal (van Antwerpen tot Maastricht). Dit brede kanaal was een ideale anti-tankgracht. Er waren wel geen versterkte stellingen aanwezig en deze zijde lag ook in lager gebied dan de zuidelijke kant. Voor de verdediging werd het zogenaamde "Walkure" oproep gelanceerd, hiervoor kon Generaal Student beschikken over ongeveer 6.000 "Fallschirmjäger", 20.000 (nutteloze) manschappen van de Luftwaffe (piloten zonder vliegtuigen, onderhoudspersoneel ...) en nog andere manschappen uit de meest uiteenlopende eenheden.

We noteren hierbij:

719^{de} Infanteriedivisie (Generaal-Majoor Karl Sievers)

Deze divisie was eigenlijk een kustverdedigingsdivisie gestationeerd in Nederland. Deze divisie had tijdens de oorlog nog geen schot afgevuurd en bestond voornamelijk uit oudere soldaten, afgekeurd voor frontdienst, en jongeren zonder enige vorm van ervaring.

Grenadier Regiment 743 – 1^{ste} Bataljon

Dit regiment was een onderdeel van de 719^{de} Infanteriedivisie. Ontstaan op 2 Mei 1941 als het Infanterie Regiment 743 en gelegerd in Nederland als bezettingsmacht.

Grenadier Regiment 723 – 3^{de} Bataljon

Dit regiment was een onderdeel van de 719^{de} Infanteriedivisie. Ontstaan op 2 Mei 1941 als het Infanterie Regiment 743 en gelegerd in Nederland als bezettingsmacht.

176^{ste} Infanteriedivisie (Generaal-Majoor Landau)

Deze divisie kwam uit de regio Aachen en bestond voornamelijk uit invaliden, revaliderende soldaten en zieken niet geschikt voor frontdienst.

85^{ste} Infanteriedivisie (General-leutnant Kurt Chill)

Deze Infanteriedivisie (onderdeel van het 15^{de} Leger) werd opgericht in Feb 1944 en werd tijdens D-Day in reserve gehouden in Noord-Frankrijk. Midden Aug maakten zij deel uit van de verdedigingslijn bij Falaise, die echter op 15 Aug 44 werd doorbroken door de 4th Canadian Armoured Division. Zij maakten deel uit van de verdedigingslijn aan het Albert-kanaal, vochten nog in de operatie “Market Garden”, de slag van Hürtgenwald om tenslotte tijdens de slag van Aachen gedecimeerd te worden.

34.SS-Freiwilligen-Grenadier Regiment “Landstorm Nederland”

Dit regiment werd opgericht op 12 Mar 1943 en bestond voornamelijk uit Nederlanders. Zij hebben enkel gevochten aan het Westfront ook al waren zij nog in opleiding. Het 1^{ste} Bataljon werd ingezet ten noorden van Hasselt aan het Albert-kanaal maar zij waren veel te licht bewapend en geen tegenstanders tegen de Britse Guards. Het 2^{de} Bataljon werd naar Antwerpen gestuurd. Zij hadden meer succes in het afremmen van de geallieerden en slaagden erin de brug van Wijnegem te doen springen op 3 Sep 1944. Later werden zij door de 1^{ste} Poolse Pantserbrigade teruggedrongen naar de Veluwe. We vinden het Regiment later terug als Brigade tijdens operatie “Market Garden” en als Divisie aan het Betuwe-front. Zij zijn ook de enigste SS-vrijwilligers die zowel op eigen (Nederlands) grondgebied gevochten hebben als tegen eigen (Nederlandse) troepen (Prinses Irene Brigade).

Flieger (Ausbildungs) Regiment 22

Oorspronkelijk opgericht op 1 Apr 1939. In 1941 verplaatst naar Gent als Flieger Regiment 22. In Sep 1944 opgenomen in de 1^{ste} parachutistenleger. Het 1^{ste} bataljon stond tegenover Bilzen, het 2^{de} Bataljon rond Maasmechelen, het 3^{de} Bataljon in de omgeving van Genk.

